

Universitätsbibliothek Paderborn

**Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis
Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev
De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo**

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

V. Summa Pontificis auctoritas & canonum observatio sanciuntur decreto Concilij Florentini, quod nondum expensum est. Contentio inter Græcos & Latinos de primatu Papæ recensetur. Latini eum intelligi ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

& Imperij Lib. III. Cap. VIII. 153

formula illius professionis², qua Pontifex
pollicetur octo Concilia usque ad unum api-
cem se servaturum, & quae statuerunt, & pre-
dicaverunt, omnibus modis sequi. Quod &
fidei definitiones & canonum statuta com-
pletetur.

Possem per singula secula prolixis testimoniis recitationibus decurrere, quae Canonum, Decretorum, & veteristarum consuetudinum custodiam Romanis Pontificibus summo studio commandant, nisi electoris tædio parcere vellem. Multa congesit Gratianus in Decretum suum; qua docere possint Gallicanam Ecclesiam, cùm ad veteres receptosque mores provocat, non oblitteratis monumentis niti, sed iis quæ quotidie in scholis præleguntur.

V. Attamen egregium Concilij Florentini locum prætermittere non debo, peti-
tum è Decreto Vnionis Græcarum Eccle-
siarum cum Romana; quo summa Pontifi-
cis auctoritas, & canonum observatio,
simil vindicantur. Vnde patebit, injustam
esse adversus Ecclesiam Gallicanam expo-
stulationem eorum qui principatum sedis
apostolicae lèdi existimant, cùm novis re-
scriptis antiqua jura opponuntur. Sed ante
omnia, rei gestæ ordo pandendus est. Cùm in unam sententiam Græci cum nostris de
processione sancti Spiritus ex Patre & Filio
tanquam ex unico principio convenienter,
disceptatum est de Purgatorio, de Azymo,
de formula consecrationis Eucharistie, &
de primatu Papæ. Eugenius coram Impera-
tore Graco, & ejus Metropolitanis, pri-
matus jura per Ioannem de Montenegro
Provincialem Fratrum Prædicatorum ex-
plicari curavit. Tum collatione habita,
Græci scripto sententiam suam ediderunt,
confitentes Papam esse Summum Pontificem,
Vicarium Christi, omnium Christianorum pa-
storem & magistrum, cum jure administrande
Ecclesie Dei, salvis privilegiis & juribus Pa-
triarcharum Orientis.

Cum defr��beretur Decretum unionis, Palæologus Imperator noluit illud solo Eugenij nomine concipi, addi postulans, id consensu suo & Patriarcharum factum. quod obtinuit statim. Diutiis contendendum fuit de reliquis verbis Decreti; quæ privilegia Papæ tribuebant, ut habeat illa juxta determinationem sacre Scripturae & dicta sanctorum. Effusa nimis esse dicebat Princeps verba illa, quæ Papæ privilegia ad dicta sanctorum referebant. *An si quis sanctorum, inquit, in epistola honorat Papam, excipiet hoc pro privilegio?* Itaque significavit Eugenio, aut verba illa delenda, aut sibi de redditu cogitandum. Tractatu habitu cum

Cardinalibus, qui se non aliunde melius primatum asserere posse dicebant quam ex scriptis sanctorum, Imperator respondit, non secundum dicta sanctorum, sed juxta tenorem canonum, primatum esse explicandum. Altera die Cardinales, Archiepiscopi, &

quamplurimi docti viri adeunt Imperatorem & Orientales Episcopos, quibus Julianus Cardinalis peruadere conatus est ut admitterent clausulam illam controversam; præstertim cum fidei symbolum & ipsi canones à sanctis editi fuerint, proinde æquum non esse ut propter dicta sanctorum, Dei opus, id est, Vno Ecclesiarum impediatur. Imperator collocutus cum Episcoporum suorum consilio respondit habenda esse à Papa sua privilegia juxta canones & dicta sanctorum, sacrâmque Scripturam, & Acta synodorum. Quæ scripto tradita sunt Cardinalibus, qui Eugenio omnia se relatuos sponderunt; & postridie Decretum Vnionis relectum est Græcis, eâ verborum formulâ quæ illis grata fuit, descriptumque in charia Latinè, & ex adverso Græcè, hinc bulla plumbea Papæ appensa, inde chrysobullo Palæologi Imperatoris. Quare eadem sententia contineri debet in contextu Latino, quæ est in contextu Græco. Item definimus, inquit Concilium juxta Gracorum verbo-rum significacionem. *Confutatio palæologica* f.

rum significacionem, sanctam apostolicam sedem & Romanum Pontificem in universum orbem tenere primatum, & ipsum Pontificem Romanum successorem esse beati Petri Principis Apostolorum, & verum Christi Vicarium, totiusque Ecclesie caput, & omnium Christianorum Patrem ac Doctorem existere, & ipsi in Beato Petro pascendi, regendi, ac gubernandi universalem Ecclesiam a Domino nostro Iesu Christo plenam potestatem traditam esse, quem ad modum & in Gestis Oecumenicorum Conciliorum & in sacris Canonibus continetur. Sententia hujus Decreti haec est, summam & plenam administrandæ Ecclesie potestatem à Christo fuisse Pontifici traditam, ea lege, ut ea utatur juxta modum qui & in Actis Conciliorum Oecumenicorum & in Canonibus continetur. Itaque Græci obtinuerunt quod tantopere urgebant, scilicet privilegia Papæ secundum Canonum præscriptum esse interpretanda. Eadem esse debet mens verborum Latinorum; quæ tamen à contextu Græco deficiunt, propter levem mendam quod incuria amanuensium irrestituit in his verbis, *Quem ad modum & in Gestis Conciliorum.* Nam Latina lectio prefert, *Quemadmodum etiam in Gestis.* Qui error primam Concilij hujus è Græco in Latinum versi editionem invasit. Ejus versionis auctor est Bartholomæus Abramus Cretensis,

Decretum unionis
cuidum in Conclu-
sione Florentinae:
viterbiensi p[ro]p[ter]
decimam annu-
tationem, unde
est, ut et xii
decimam annu-
tationem, unde
est, ut et xii

vide secundum
rationem Mathe-
matis.

P. Arcudius l. 3. c.
9. de Concord.
Kecel. Occid. &
Orient. in Sacra-
ment. administ.
Concilium illud
in versione Latini
nunquam venu-
stiter.

... id est
... id est Patriar-
charum.

Episcopus Arienſis, quam anno MDXXVI. publicavit: in qua multoties hallucinatus est, ut obſervat Arcudius. Suspici licet, de industria hunc locum ab eo minus ſince- rē redditum; quia contentiones quæ de Canonibus inter Græcos & Latinos emer- ferunt, in Latina interpretatione Concilij omnino diſſimulat. Quod diſcrimen alie- nam à paſtis conveſtis cum Orientalibus ſententiam Decreto affingit; cùm è Græco contextu conficiatur, Papa privilegia eſſe explicanda & exercenda ſecundūm canones & ſecundūm Acta Conciliorum Oecumeni- corum, id eſt, oēo Conciliorum quæ ex Occidentalī & Orientali Ecclesiā conſta- bant. At è contextus Latinī depravata le- ctiōne eruitur, plenam eſſe Papæ potesta- tem, idque probari Actis Conciliorum, & Canonibus. Si quis ſibi perſuadere malit de- luſos à Latinis Græcos ambigua ſcribi- ratione, per me licet; p̄cipue cùm apud Antoninum eadem lectio Latina repra- ſentetur. Verba autem Græca in ſincero ſenſu accepta modum exercitio potestatis ponti- ficiæ imponunt, ei ſimilem quem Eccleſia Gallicana tuerit. Imò verò Græci vi- den- tur formula noſtræ penè ſimi li- juribus Ec- cleſiæ ſuę cauiſſe. Etenim Decretum illud, quod liberam Papæ administrationem ag- noſcit, hiſ verbis concludunt, ſalvis vide- licet privilegiis omnibus & juribus Patriarcha- rum. Quemadmodum ſolenne eſt in Gallia Summi Pontificis auctoritatem colere, ſal- vis juribus & Libertatibus Eccleſia Gallicana.

cit Romanis contrariaſ.

V. Expendit regula Decretalium, conſuetu- dines eſſe nullas que violant libertatem ecclesiasti- cam. & Principibus ecclesiasticis negotia permittunt. Quod verum, ſi libertas omnino tolleretur, non au- tem ſtreſtingatur, e Corværia. Aliis placet con- ſuetudinem eſſe nullam; ſed ſi privilegium allegetur, preſumti confeſſum fuſiſt, ex poſſeſſione immemoriali.

VII. Hanc ſolutionem amplexi ſum maiores noſtri. Hinc manaverunt Privilegia Eccleſia Galli- cana, & Crimina Privilegiata apud Pragmaticos. Hac conſuetudines Gallie excusant Bellarmi- nus & Snareſ, ſub nomine Privilegiy.

VIII. Alio etiam modo responderi potest: In dubio an Principibus bac potestas competat, ſedem apostolicam conivere. Quæ coniunctiva diſſenſio- nis vicem ſubit, ſi neceſſaria fit. Quesito excitata, an ex hac toleramia naſcatur preſcriptio, non eſt ne- ceſſaria. Theologi quidam negant. Iuris conſulti aſſerunt ex hac toleramia ſequi preſcriptionem.

IX. Canones & repte conſuetudines mutari non poſſunt ſine diſſidio. Observatione canonum con- cordia retinetur. Conſuetudines tolerante a Pontificibus, ne diſſenſiones oriuentur ex novitate.

I. N O N ſolū autem Canonum & Decretrorum perpetuam executionem polliciti ſunt Summi Pontifices, ſed etiam benigno in ſubjectas Eccleſias animo uſi, conſuetudines antiquas in provin- ciis inviolatas ſervari voluerunt. Ius enim canonicum, perinde ac civile, ſcripto & non ſcripto conſtat. Vnde Iudices cogni- tores in Concilio Chalcedonensi reſtē pe- tunt ab Anastasio Epifcopo Nicæno, qua- ratione probare velle Eccleſiam Baſiliopolos ſubjectam eſſe Nicæna, an ſecundūm canones, an ex conſuetudine aliquia. Et annis aliquot superioribus Faſtinus Legatus Ro- manæ Eccleſiæ dixerat in Concilio Africa- no, aliqua teneri canone, aliqua verò con- ſuetudine. Quare Photius in Nomocanone reſtē adnotavit ecclesiasticam conſuetu- dinem non ſcriptam perinde ac legem ſervari; quod probat ſynodo ſexta, & e Baſili lo- cis aliquot. Eandem conſuetudinis antiquæ auctoritatem probant Ivo & Gratianus in collectionibus suis, ex Auguſtino & Ifidoro, aliisque testimonis. Planè dubitari non potest quin magna debeat eſſe viſ conſuetudinis in disciplinæ ecclesiasticæ admini- ſtratione, cùm ex ea provinciarum privile- gia metienda eſſe ſynodus Nicæna velut edicto perpetuo definiverit, Antiqui mores obtineant, inquit, idemque poſtea ſynodus

A. B. C. D. E. F.

G. H. I. J. K. L.

M. N. O. P. Q.

R. S. T. U. V. W.

X. Y. Z.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. jj. kk. ll. mm. nn. oo. pp. rr. ss. tt. uu. vv. ww. zz.

CAPV T IX.

Synopsis.

I. Conſuetudinem receptarum uſu à Pontificibus probauit. Ius canonicum conſat canonibus & morib- bus. Magna viſ conſuetudinis in Eccleſia admini- ſtratione. Disciplina complectitur ritus ſacros & ju- riſdiſionem. In utroque capite, par auctoritas conſuetudinis. Duplex conſuetudo, vel universalis Ec- cleſia, vel quarundam provinciarum.

II. In conſuetudine particulari hec eſt regula, eos mores retineri poſte qui fidei non officiunt. Gre- gorij Magni ea de re locuſ.

III. Hac regula uitiat Theophylactus ad con- ſervandam communionem Eccleſia Occidentalis & Orientalis, quarum ritus vary. Et Leo IX. atque Fulbertus.

IV. Et ante ceteros, Ireneus; qui Victorem mo- nit, ne Eccleſia Aſiatica recideret ab Eccleſia communione, ob diverſam conſuetudinem. Acquie- cit Victor Ireneo. Vnde refelluntur Novatorum ar- guie, ex hac nova animadverſione.

V. Quod de ritibus dicuntur, trahi debet ad reli- quia discipline capita. Gallicanas conſuetudines lau- dat Gregorius M. & Alexander III. tolerat, li-

Cum autem disciplina ecclesiastica duo ſumma capita complectatur, ritus ſcilicet, & juſdiſionem, conſuetudinis in utram-